

หากจะมีเรือดำน้ำใช้

พลเรือเอก สุภกร บุรณดิolk

ท่าน ครูบาอาจารย์ พี่น้อง เพื่อนร่วมงาน ตลอดผู้ที่รู้จัก ซึ่งกำลังอ่านบทความอยู่คงสงสัยว่าผู้เขียน ไปรู้จักคุ้นเคยหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรือดำน้ำอย่างไร จึงมาเขียนบทความนี้ ขอเรียนว่าแท้จริงแล้วที่ทุกท่าน กำลังคิดมีส่วนถูกอยู่มาก เพราะนอกจากตามพิพิธภัณฑสถานแล้ว ผู้เขียนเคยลงเรือดำน้ำขณะจอดเทียบท่าเพียงไม่กี่ครั้ง เมื่อครั้งรับราชการมีโอกาสปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปราบเรือดำน้ำไม่มากนัก เรียกง่าย ๆ ว่ามิใช่ “นักปราบ” โดยสายเลือดเหมือนกับอีกหลายท่าน การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้พอมิพื้นฐานบ้างจากหลักสูตร ตามแนวทางการรับราชการของนายทหารพรคนาวิน และที่ “Australian Joint Anti Submarine School” หลักสูตร “การเฝ้าตรวจทางทะเล” เมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว ซึ่งถูกเคี้ยวหนักให้รู้จักและจดจำ ภาพเงาตัดของเรือดำน้ำทุกประเภทที่ประจำการตาม กองทัพเรือชาติต่าง ๆ เท่านั้น แต่แปลกผู้เขียนกลับมีความรู้สึกว่าตนเองมีความคุ้นเคยและผูกพันกับเครื่องมือรบ

ทางทะเลมิติที่ ๒ นี้มาก (หากเรียงลำดับเครื่องมือดังกล่าว ตามลำดับการที่มนุษย์นำมาใช้ จะได้มิติแรกคือ เรือผิวน้ำ มิติที่ ๓ คือ อากาศยาน) อีกทั้งมีความสนใจ อ่านค้นคว้า ด้วยตนเองพอสมควร ในการนี้ช่วงเวลาที่รับราชการ ยังมีความเกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง “กองเรือดำน้ำ” ด้วย กล่าวคือ เมื่อประมาณ ๒๒ ปีที่แล้ว ขณะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการกอง การกำลังพล กองเรือยุทธการ ที่ต้องรับผิดชอบการร่างโครงสร้าง การจัดส่วนราชการของกองเรือยุทธการ เสนอขอความเห็นชอบต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อขออนุมัติใช้จากหน่วยเหนือ ต่อไป และเวลานั้นได้เริ่มมีความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการ จัดทำโครงการจัดหาเรือดำน้ำของกองทัพเรือ ผู้เขียน จึงมีแนวความคิดที่จะให้มี กองเรือดำน้ำ อยู่ในอัตรากองจัด ของร่างโครงสร้างฯ ใหม่ด้วย ได้นำเรียนขออนุญาตคุณครู ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ขณะนั้น ครั้งแรกท่านไม่ค่อยเห็นด้วยเพราะยังไม่มี ความแน่นอนที่กองทัพเรือ จะมีเรือประเภทดังกล่าวเข้าประจำการ แต่ท่านก็ได้กรุณา

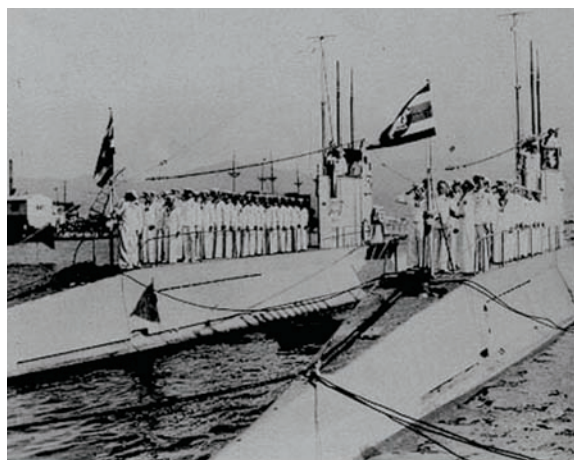

ให้ความเห็นชอบในที่สุด ซึ่งต่อมาแม้เมื่อร่างโครงสร้างนั้นได้รับอนุมัติให้ใช้ และได้ถูกปรับอีก ๒ - ๓ ครั้ง ภายหลัง แต่อัตราของเรือดำน้ำได้ปรากฏในโครงสร้างการจัดส่วนราชการ กองเรือยุทธการ ดังกล่าวโดยตลอด และเมื่อประมาณ ๖ ปี ที่ผ่านมา ขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ ได้เริ่มมีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับโครงการเรือดำน้ำของกองทัพเรือ อีกครั้ง ผู้เขียนได้ไปนำเรียนขออนุญาตผู้บังคับบัญชาอีก คราวนี้ขอจัดตั้งกองเรือดำน้ำโดยบรรจุตามอัตราเหมือนเดิมคล้ายกับเมื่อ ๑๖ ปีที่แล้ว (ขณะนั้น) แต่คราวนี้มีความหวังมากขึ้น ผู้บัญชาการทหารเรือได้กรุณาแนะนำให้กลับไปจัดตั้งคณะทำงานเรื่องนี้ ภายในกองเรือยุทธการก่อน โดยศึกษาและเตรียมการด้านต่าง ๆ ให้พร้อมเมื่อได้รับอนุมัติโครงการจะสามารถกระทำได้ และจัดตั้งกองเรือดำน้ำต่อไป จากนั้นเมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๕๕๑ ได้มีการจัดตั้ง “สำนักงานกองเรือดำน้ำ” ขึ้น โดยมอบหมายให้หัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ เป็นหัวหน้าสำนักงาน ดำเนินการตามนโยบายที่ผู้บัญชาการทหารเรือแนะนำ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งนับเป็นเวลานานถึง ๖๐ ปี ของการต่อสู้ เพื่อจัดหาทดแทนเรือดำน้ำ ๔ ลำ ที่ได้ถูกปลดประจำการด้วยความพยายามของผู้บัญชาการทหารเรือท่านเดิม กำลังทางเรือไทยได้เข้าถึงจุดใกล้เคียงมากที่สุดที่จะหลุดพ้นจากความพิการ มีสัดส่วนครบสมบูรณ์ในทุกมิติเช่นเดียวกับกองทัพเรือส่วนใหญ่ในภูมิภาค และอื่น ๆ ทั่วไป เมื่อมีแนวโน้มว่าโครงการจัดหาเรือดำน้ำที่เสนอ อาจได้รับการอนุมัติ ได้มีการจัดตั้งกองเรือดำน้ำและบรรจุกำลังพลตามอัตราที่จำเป็น ผู้บัญชาการกองเรือดำน้ำ ท่านแรกคือ หัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำ ผู้บัญชาการกองเรือยุทธการ และหัวหน้าสำนักงานฯ ที่เคยกล่าวถึง ซึ่งก็คือ พลเรือเอก สุริยะ พรสุริยะ อดีตเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ นั่นเอง

นอกจากความเกี่ยวข้องที่กล่าวมายังมีอีก คือ ผู้เขียนเกิดเมื่อ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๙๔ และเกิดได้เพียง ๘๔ วัน เรือดำน้ำไทยทั้ง ๔ ลำ ได้ถูกปลดประจำการ

และจนบัดนี้เกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังไม่มีโอกาสเห็นธงราชนาวีไทยถูกชักบนเรือดำน้ำเลย ทั้งนี้ก่อนหน้าที่ผู้เขียนเกิดประมาณ ๑๔ ปี คือวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ.๒๔๘๐ ธงราชนาวีดังกล่าว ได้ถูกชักขึ้นบนเรือดำน้ำไทย ๒ ลำ ซึ่งได้แก่ เรือหลวงมัจฉานุ และ เรือหลวงวิรุณ และวันนั้นของทุกปีคือ วันเรือดำน้ำไทยนั่นเอง จากความสัมพันธ์เหล่านี้เมื่อได้ยึดอาชีพเป็นนักเขียน ตั้งแต่ประมาณ ๔ ปี มาแล้ว ผู้เขียนได้สัญญากับตัวเองไว้ว่า ทุกเดือนเกิดจะพยายามหาหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับเรือดำน้ำ เขียนลงนิตยสารนาวิกศาสตร์ทุกปี จนกว่าจะได้เห็นธงราชนาวีไทยถูกชักขึ้นบนเรือดำน้ำ และทั้งหมดที่กล่าวคือ แรงจูงใจของการเขียนบทความนี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่ ๓ แล้ว

การเขียนบทความนี้ ผู้เขียนมีความต้องการที่จะเสนอความคิดเห็นว่า หากกองทัพเรือจะมีเรือดำน้ำในราชการแล้ว ควรมีเรือขนาดใดบ้าง และแต่ละขนาดควรมีแนวความคิดในการใช้งานอย่างไร ในการนี้ขอเรียนว่า เพื่อให้บทความนี้อ่านแล้ว ไม่เครียด สามารถผ่อนคลายอารมณ์ แต่เป็นเกร็ดสาระ อาจนำไปพัฒนาใช้ประโยชน์ต่อไปได้สำหรับท่านที่สนใจหรือมีหน้าที่เกี่ยวข้อง วิธีการเขียนจึงได้ใช้การเรียบเรียงลักษณะแสดงข้อคิดเห็น มีใช้วิธีของฝ่ายเสนาธิการในการจัดทำ “ข้อพิจารณา” หรือการเขียนบทความทางทหาร ที่อาจใช้อ้างอิงทางราชการได้

พิธีรับเรือ “มัจฉานุ” และ “วิรุณ” เดือนกันยายน พ.ศ.๒๔๘๐ ที่เมืองโกเบ ประเทศญี่ปุ่น

๑. ประเภทของเรือดำน้ำ

เมื่อกล่าวถึงการแบ่งประเภทของยานใต้น้ำ หรือเรือดำน้ำ มีการแบ่งไว้หลายแบบ ตามเจตนา หรือความมุ่งประสงค์ของผู้แบ่ง บางตำราได้แบ่งกว้าง ๆ ตามลักษณะการใช้งานไว้ ๓ ประเภท คือ การใช้สำหรับการสันทนาการ (Pleasure Submarine) การใช้สำหรับงานวิทยาศาสตร์ (Scientific Submarine) และการใช้งานทางทหาร (Military Submarine) หากแบ่งตามพลังขับเคลื่อน ปัจจุบันแบ่งกว้าง ๆ ได้ ๒ ประเภท ได้แก่ เรือดำน้ำธรรมดา (Conventional Submarine) ที่ใช้การขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ดีเซลที่ผิวน้ำ และพลังไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ขณะดำ และเรือดำน้ำที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear Submarine) กองทัพเรือสหรัฐฯ ซึ่งมีเฉพาะเรือดำน้ำนิวเคลียร์ได้แบ่งตามลักษณะการปฏิบัติการหรือประเภทของอาวุธหลักไว้ได้แก่ ประเภทแรกเรียก The Guided-Missile Submarines ซึ่งมีอาวุธหลัก Cruise Missile ใช้ในการโจมตีภาคพื้นในระยะเวลาไกลมาก Ballistic Missile Submarines ที่ติดตั้งอาวุธปล่อยห้วงนิวเคลียร์ในการโจมตีข้ามทวีป และ Attack Submarine ที่ใช้สำหรับการปฏิบัติทางเรือพื้นฐานในการโจมตีทำลายเรือผิวน้ำ และเรือดำน้ำ วางทุ่นระเบิดทางรุกและการเก็บข้อมูลหาข่าว ในขณะที่เว็บไซต์ของกรมยุทธศึกษาทหารเรือ (www.navedu.mi.th) ได้ให้ข้อมูลว่าปัจจุบัน เรือดำน้ำสามารถแบ่งออกได้เป็น ๗ ประเภทตามพลังขับเคลื่อนและจุดประสงค์ที่ใช้ ได้แก่ Conventionally Powered Attack Submarine (SS), Nuclear Poered Auxiliary Submarine (SSAN), Conventionally Powered Ballistic Missile Submarine (SSB), Nuclear Powered Ballistic Missile Submarine (SSBN), Conventionally Powered Guided Missile Submarine (SSG), Nuclear Powered Cruise Missile Submarine (SSGN), Conventionally Powered Anti-submarine Capability (SSK) และ Nuclear Powered Attack Submarine (SSN) นอกจากนี้ ยังมีการแบ่งตามขนาดเช่น ขนาดจิวขนาดเล็ก ขนาดธรรมดา และขนาดใหญ่ที่ใช้เดินสมุทร

เรือ “วิมานใต้ทะเล” พัทยา

สมเด็จพระมหิตลตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็น นายเรือโท สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนสงขลานครินทร์ ได้ทรงจัดทำโครงการเกี่ยวกับกำลังเรือดำน้ำเสนอกองทัพเรือ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๕๘ โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวกับขนาดและคุณสมบัติของเรือ ตลอดจนแนวความคิดในการใช้กำลัง ทรงแบ่งโครงการออก ๔ ขั้นตอน คือ

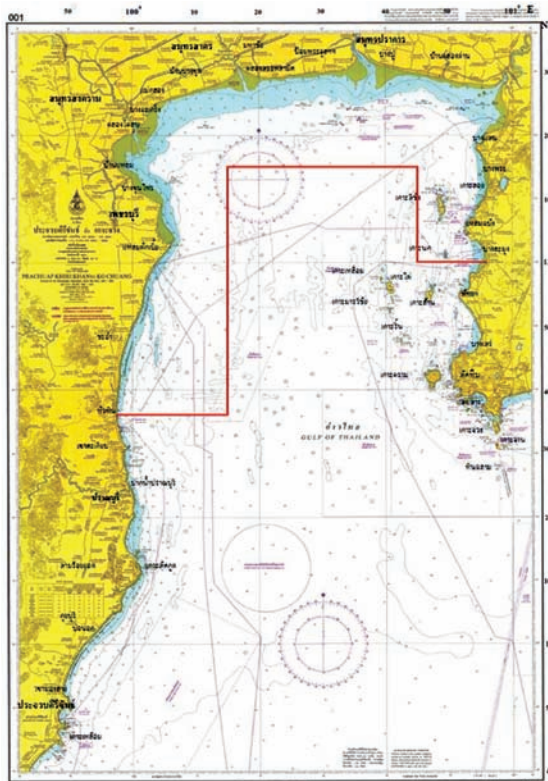
ตอนที่ ๑ ขั้นแรกสำหรับป้องกันบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา และที่สำคัญอื่น ๆ ต้องการเรือดำน้ำ ๒ ลำ ขนาดระวางขับน้ำประมาณ ๒๓๐ ตัน ใช้เกาะสีชังเป็นฐานทัพ

ตอนที่ ๒ ชั้นที่ ๒ ขยายเขตป้องกันออกไปถึงแนวเกาะจวง เกาะสัดกุด สามารถย่อยอด เพิ่มเรือดำน้ำขนาดเดียวกับชั้นที่ ๑ อีก ๒ ลำ รวมเป็น ๔ ลำ

ตอนที่ ๓ ขยายการปฏิบัติออกไปถึงเกาะสมุย โดยใช้เรือดำน้ำขนาดใหญ่ขึ้นประมาณ ๓ ลำ

ตอนที่ ๔ ขยายเขตปฏิบัติการไปถึงสิงคโปร์ โดยใช้เรือดำน้ำขนาดใหญ่ระหว่างชั้นน้ำ ประมาณ ๑,๐๐๐ ตัน ประมาณ ๒ ลำ ปฏิบัติการในเชิงรุก

ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การป้องกันประเทศขณะนั้น พระองค์ท่านมีแนวความคิดที่จะใช้เรือดำน้ำสำหรับ ๓ ขนาด คือ ขนาดเล็กมาก ราว ๒๐๐ ตัน ขนาดเล็ก ประมาณ ๔๐๐ - ๕๐๐ ตัน และขนาดธรรมดา ประมาณ ๑,๐๐๐ ตัน จากวันนั้นจนถึงวันนี้เกือบ ๑๐๐ ปี แม้ตำบลที่ที่ต้องการในการควบคุมทะเลจะขยายออกจากอ่าวชั้นใน (อ่าวตัว ก) เป็นอ่าวไทย แต่สภาพของพื้นที่ปฏิบัติการทั้งภูมิภาคและสภาพอุทกศาสตร์ รวมทั้งท้องทะเลมิได้เปลี่ยนมากนัก สภาพภัยคุกคามในภาวะ

สงครามยังเหมือนเดิม คือ จะมาจาก ๓ มิติ เพียงแต่ความเร็วอำนาจการทำลายระยะแรกยุค และเทคโนโลยีต่าง ๆ จะมากขึ้นสูงขึ้นเท่านั้น ดังนั้นทั้งหลักการและแนวความคิดของพระองค์ในพระศนะของผู้เขียนถือว่าไม่ล้าสมัย สามารถประยุกต์ใช้ในปัจจุบันได้ ดังนั้นแบบของเรือดำน้ำที่จะนำเสนอในบทความนี้จะพิจารณาจากขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดธรรมดา เช่นเดียวกับพระองค์ท่าน

เรือดำน้ำขนาดเล็กมาก ชั้น Ghadir กองทัพเรืออิหร่าน

เรือดำน้ำขนาดเล็กชั้น U-206 A ขณะประจำการ กองทัพเรือเยอรมัน

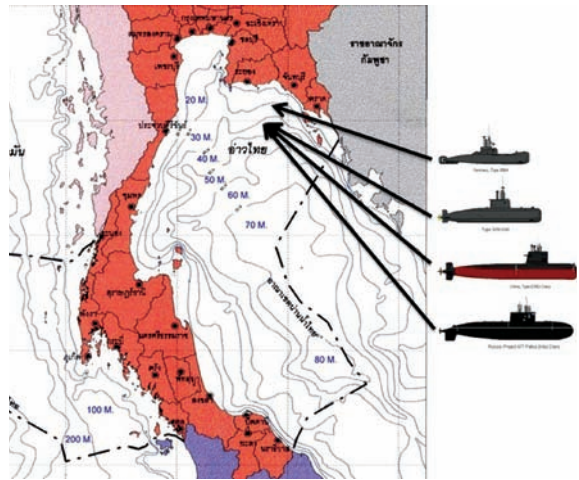
เรือดำน้ำขนาดธรรมดา Kilo Class กองทัพเรือโปแลนด์

๒. ขนาดเรือดำน้ำที่เหมาะสมสำหรับการใช้งานในอ่าวไทย

ประเด็นที่จะกล่าวในหัวข้อนี้ เป็นเรื่องความลึกของอ่าวไทยกับการปฏิบัติการของเรือดำน้ำ ในการนี้จะขอข้ามไปเลยสำหรับแนวความคิดของกลุ่มต่อต้านที่ว่าอ่าวไทยน้ำตื้นไม่เหมาะสำหรับเป็นพื้นที่ปฏิบัติการของเรือดำน้ำ (แต่ก็อดต่อล้อต่อเถียงไม่ได้เล็กน้อยว่า ถ้าคิดแบบนี้อย่างบริสุทธิ์ใจขอให้ไปบอกฝ่ายตรงข้ามที่จะรุกเข้ามาควบคุมทะเลในอ่าวไทย แต่ฝ่ายเราที่จะปฏิเสธการใช้ทะเลของเขาจะวางกำลังไว้ในที่ที่เหมาะสม) เป็นเรือดำน้ำชนิดใดที่เหมาะสมสำหรับการใช้งานในอ่าวไทย ในการนี้เริ่มต้นจะขอทบทวนถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์และความลึกของอ่าวไทยก่อน

๒.๑ อ่าวไทยมีพื้นที่ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร เขตแดนของอ่าวกำหนดด้วยเส้นที่ลากจากแหลมกาเมาหรือแหลมญวนทางตอนใต้ของเวียดนาม ไปยังเมืองโกตาบารูบนชายฝั่งมาเลเซีย ซึ่งมีระยะทาง ๒๑๐ ไมล์ทะเล ขอบชายฝั่งยาวประมาณ ๑,๐๐๐ ไมล์ทะเล มีรูปร่างเหมือนถุ้งคว่ำโดยก้นถุ้ง ซึ่งลักษณะเป็นอ่าวชั้นในรูปร่างคล้ายตัว “ก” เป็นที่ตั้งของกรุงเทพมหานครและแหล่งอุตสาหกรรมตลอดจนท่าเรือหลักของประเทศ ปากถุ้งซึ่งกว้างประมาณ ๒๑๐ ไมล์ทะเล ทางทิศตะวันตกเป็นที่ตั้งของประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันออกเป็นที่ตั้งของ

ราชอาณาจักรกัมพูชาและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ตามที่กล่าวมาแล้วความลึกน้ำเฉลี่ย ๔๕ เมตร สภาพท้องทะเลทั่วไปเป็นโคลนปนทรายหรือโคลน แนวน้ำลึก ๒๐ เมตร ห่างขอบฝั่งประมาณ ๑๐ ไมล์ทะเลแล้วลาดลงเข้าหากกลางอ่าวคล้ายแอ่งกะทะ ซึ่งมีน้ำลึกประมาณ ๗๐ เมตร บริเวณลึกสุดประมาณ ๘๐ เมตร อยู่บริเวณปากอ่าว ห่างฝั่งปัตตานีประมาณ ๖๐ ไมล์ทะเล ทั้งนี้ การปฏิบัติการทางเรืออ่าวไทยถูกจัดสภาพพื้นที่ปฏิบัติการเป็นทะเลเปิด (Narrow sea)

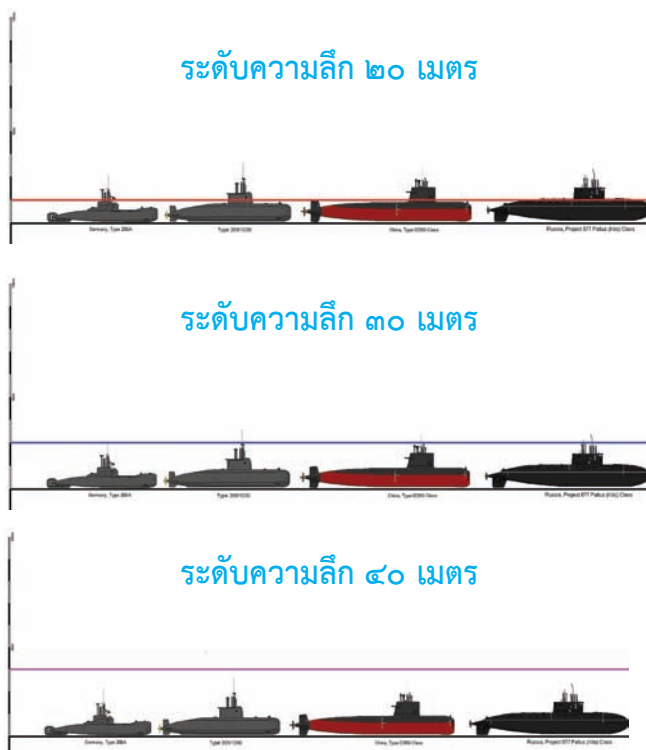
สำหรับการพิจารณาความลึกน้ำที่เรือดำน้ำแบบ Conventional Submarine ทั่วไปสามารถปฏิบัติการรบได้นั้น ผู้เขียนเคยได้รับการศึกษาว่า มีหลักการคิดง่าย ๆ คือ ใช้ความสูงของเรือดำน้ำ ตั้งแต่จุดต่ำสุดจนถึงจุดสูงสุดเป็นเกณฑ์ แล้วบวกความลึกน้อยสุดที่ต้องการเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และสำหรับการใช้อุปกรณ์ยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ การดำเนินกลยุทธ์ทั้งในการรบใต้น้ำและต่อสู้เรือผิวน้ำ จากแนวล่างสุดลงมาถึงพื้นท้องทะเลประมาณ ๑๐ เมตร ก็ระยะลึกจากจุดสูงสุดของเรือขึ้นไปยังผิวน้ำประมาณ ๒๐ เมตร ขึ้นไป ซึ่งจะทำให้รอดพ้นจากการตรวจจับด้วยสายตาจากการปฏิบัติการของอากาศยานในวันที่สภาพอากาศดีโอกาสการตรวจพบมากที่สุดด้วย เช่น ความสูงสุดของเรือขนาดประมาณ

๑,๕๐๐ ตัน ประมาณไม่เกิน ๑๔ เมตร เมื่อบวกกับ ๑๐ และ ๒๐ เมตร จะได้ ๔๔ เมตร ทั้งนี้จากหนังสือเรื่อง “Naval Strategy and Operations in Narrow Seas” ซึ่งเขียนโดย Dr.Milan N.Vego ศาสตราจารย์ ประจำ แผนกวิชา Joint Military Operations วิทยาลัย การทัพเรือสหรัฐฯ หน้า ๓๔ กล่าวไว้ว่า “ความลึกน้ำ มีบทบาทมากในการใช้งานเรือดำน้ำในทะเลเปิด” เรือดำน้ำ ดีเซลขนาดกลาง (ประมาณขนาด ๑,๕๐๐ ตัน) ที่มีความ สูงประมาณ ๔๓ ฟุต มีความต้องการความลึกน้ำน้อยสุด นับจากแนวกระดูกงูจนถึงผิวพื้นท้องทะเลประมาณ ๓๓ ฟุต เพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือและในการรวบรวมทั้งการให้รอดพ้นการตรวจจับจากอากาศยานยังมีความต้องการความลึกน้ำส่วนบนที่นับจากส่วนสูงสุดของ เรือขึ้นไปสู่มิวน้ำอีกประมาณ ๘๒ ฟุต รวมแล้วประมาณ ๑๕๕ ฟุต หรือ ๔๘ เมตร ซึ่งใกล้เคียงกัน

๒.๒ จากข้อที่ผ่านมา ท่านผู้อ่านคงเห็นแล้วว่า เรือดำน้ำทุกขนาดที่แบ่งตามบทความนี้ซึ่งได้แก่ เล็กมาก เล็ก และขนาดธรรมดา สามารถปฏิบัติการในอ่าวไทย

ซึ่งมีความลึกน้ำเฉลี่ย ๔๕ เมตร ได้ แต่หากจะพิจารณา ว่าขนาดใดเหมาะสมที่สุด ขนาดเล็กมาก หรือขนาดจิว ะวางขับน้ำ ประมาณ ๒๐๐ ตัน น่าจะตัดไปได้ เพราะ เล็กเกินไปที่จะรบตามแบบในปัจจุบัน ขนาดธรรมดา ประมาณ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ ตัน เช่นเดียวกันความลึกน้อย สุดในการปฏิบัติการประมาณ ๔๕ - ๕๐ เมตร น่าจะยังไม่ อ่อนตัวพอในขณะที่ขนาดเล็ก เช่น เรือดำน้ำ U 206 A ที่มีระวางขับน้ำขณะดำประมาณ ๕๐๐ ตัน จำนวนและ อำนาจการทำลายของระบบอาวุธใกล้เคียงกัน ความ สูงเรือประมาณไม่เกิน ๑๐ เมตร ที่สามารถดำได้ตั้งแต่ แนวน้ำลึก ๒๐ เมตร และทำการรบได้อย่างสมบูรณ์ ตั้งแต่แนวน้ำลึก ๔๐ เมตร ซึ่งน้อยกว่าแนวน้ำลึกเฉลี่ย ดังนั้นคำตอบของคำถามนี้จึงสามารถตอบได้ว่า เรือดำน้ำ ซึ่งเหมาะสมที่สุดที่จะใช้ปฏิบัติการในอ่าวไทยน่าจะเป็น ขนาดเล็ก ระวางขับน้ำประมาณ ๕๐๐ ตัน ทั้งนี้ทางด้าน ทะเลอันดามันไม่จำเป็นต้องกล่าวถึง เพราะมีความลึก เฉลี่ยถึง ๘๗๐ เมตร

๓. ข้อเสนอแนะแนวความคิดการใช้เรือดำน้ำของไทย

ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า เรือดำน้ำขนาดเล็ก ขนาดยาวประมาณ ๕๐ เมตร กว้างประมาณ ๕ เมตร สูงประมาณ ๑๐ เมตร ระบายขับน้ำประมาณ ๕๐๐ ตัน มีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้ในอ่าวไทย แต่ผู้เขียนยังไม่ได้กล่าวว่าเรือดำน้ำแบบใดน่าจะเหมาะสำหรับกองทัพเรือ ซึ่งกำลังจะแสดงให้เห็นต่อไป

๓.๑. คุณลักษณะของสงครามทางเรือ

ในการใช้กำลังทางเรือ ในการป้องกันประเทศ ซึ่ง ณ ที่นี้ หมายถึงการป้องกันจากภัยคุกคามขนาดใหญ่ ด้วยการเข้าทำการยุทธในทะเล เพื่อให้ได้มาซึ่งการควบคุมทะเลที่ต้องการ ซึ่งในขณะเดียวกันจะต้องปฏิเสธการใช้ทะเลของฝ่ายตรงข้ามด้วย หรือที่เรียกว่าการทำ “สงครามทางเรือ” นั้นลักษณะของสงครามดังกล่าวนี้ จะแตกต่างกับสงครามทางบก คือ ด้วยคุณลักษณะที่สามารถปฏิบัติการได้ครบทุกมิติ มีความคล่องตัว มีความอ่อนตัว มีระบบการค้นหาตรวจจับ และอาวุธยุทธโธปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีสูงสามารถทำการยิงได้ตั้งแต่ระยะไกลมาก ด้วยอำนาจการทำลายสูงอย่างรวดเร็วแม่นยำสามารถอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติการได้นานด้วย ระบบการส่งกำลังบำรุงภายในตนเอง และเคลื่อนที่ในทะเล ประกอบกับกฎหมายระหว่างประเทศ กำหนดไว้ว่า ทุกประเทศสามารถใช้ทะเลใด ๆ ที่ต้องการในโลกได้ตลอดเวลาทั้งยามปกติ และยามสงคราม หากไม่เข้าไปในทะเลอาณาเขตผู้อื่นโดยไม่มีสุจริต หรือแสวงหาทรัพยากรในเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศอื่น ดังนั้นสงครามทางเรือที่ใช้ยานเคลื่อนที่เป็นเครื่องมือรบหลัก จึงเป็นสงครามของการเคลื่อนที่ที่มีพื้นที่ปฏิบัติการในทะเล ตั้งแต่แหล่งกำเนิดฝ่ายเราออกไปตามที่ต้องการตั้งแต่ทะเลหลวงเข้าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ ทะเลอาณาเขตของฝ่ายตรงข้าม จนถึงแหล่งกำเนิดและการที่จะให้ได้มาซึ่งการควบคุมทะเลที่ต้องการอันเป็นความต้องการสูงสุดของการทำสงครามนั้น สิ่งที่มีงทางวัตถุ คือ เรือ อากาศยาน ฐานทัพ และเครื่องมือรบอื่น ๆ

ตลอดจนแหล่งที่มาที่ต้องทำลายให้หมดขีดความสามารถหรือตัดรอนจนฝ่ายเรามีความได้เปรียบตามที่ต้องการ มิใช่พื้นที่ที่ต้องการยึดครอง หรือรุกคืบไปตามเส้นแนวการยุทธ์ที่กำหนดขณะที่ฝ่ายตรงข้าม ซึ่งร่นถอยไปยังขีดความสามารถที่ยังเป็นภัยคุกคามได้ ลักษณะการรบจะเป็นการดำเนินกลยุทธ์ทางลึก โกลสุดเท่าที่จะทำได้ทั้งในเชิงรุกและเชิงป้องกัน ผู้ที่ค้นหา ตรวจจับ เข้าดำดบลที่สามารถใช้อาวุธได้ก่อนในระยะไกลกว่า จะเป็นฝ่ายได้เปรียบ จะตีกรอบสร้างแนวให้ปฏิบัติการในพื้นที่กำหนดเหมือนสงครามทางบกไม่ได้ ดังนั้นเมื่อพิจารณาถึงกรณีประเทศไทยที่ต้องการจะให้ได้มาซึ่งการควบคุมทะเลในอ่าวไทยนั้น พื้นที่ปฏิบัติการจะใช้เฉพาะอ่าวไทยไม่ได้จะต้องต่อเนื่องไกลออกไปตามความจำเป็นของสถานการณ์

๓.๒ วิธีการควบคุมทะเล

จากการกล่าวในข้อที่แล้ว ขอสรุปว่าในการใช้กำลังทางเรือเพื่อป้องกันประเทศจากภัยคุกคามขนาดใหญ่เต็มรูปแบบ สิ่งที่ยังปรารถนาที่สุดคือการปฏิบัติการให้ได้มาซึ่งการ “ควบคุมทะเล” (Sea Control) เพื่อให้ฝ่ายเราสามารถให้ทะเลได้อย่างเสรีตามเวลา ที่ต้องการเพื่อเป็นเส้นทางหลักในการหล่อเลี้ยงระบบเศรษฐกิจการค้าและการดำเนินการสงครามของประเทศ ทั้งนี้การที่จะให้ได้มาดังกล่าวจะต้อง ทำลายขีดความสามารถฝ่ายตรงข้ามให้หมดสภาพที่จะเป็นภัยคุกคามต่อฝ่ายเราในพื้นที่ที่ต้องการควบคุมหรืออย่างน้อยต้องตัดรอนลงให้เหลืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มิใช่การขับไล่เพื่อยึดครองพื้นที่ ดังนั้นกรณีของประเทศไทยพื้นที่ปฏิบัติการนอกจากอ่าวไทยแล้ว จะต้องต่อเนื่องออกไปตามความจำเป็นทางยุทธวิธี สำหรับการปฏิบัติการนี้มีการปฏิบัติต่อฝ่ายตรงข้ามตั้งแต่แหล่งกำเนิดฝ่ายตรงข้ามออกมาจนถึงพื้นที่สำคัญฝ่ายเรา ซึ่งกรณีนี้ก็คือนอ่าวไทยดังนี้

วิธีที่ ๑ คือ การควบคุมช่องทางเข้าออก (Sortie Control) ซึ่งเดิมเรียกการปิดอ่าว (Blockade) เป็นการป้องกันไม่ให้กำลังฝ่ายตรงข้ามทั้งหมด หรือบางส่วนออกสู่ทะเลได้ เป็นการปฏิบัติการที่ต้องกระทำในน่านน้ำที่

ง่ายต่อการถูกตรวจพบและการโจมตีทางอากาศ ดังนั้น เครื่องมือรบที่นิยมใช้ได้แก่ เรือดำน้ำ และทุ่นระเบิด

วิธีที่ ๒ คือ การควบคุมจุดบังคับผ่าน (Choke Point Control) เป็นการปฏิบัติการต่อฝ่ายตรงข้ามบริเวณ ช่องแคบหรือจุดสำคัญที่ต้องผ่านของฝ่ายตรงข้ามในการ ออกทะเลเปิด เครื่องมือรบหลักที่นิยมใช้ได้แก่ เรือผิวน้ำ เรือดำน้ำ อากาศยานและทุ่นระเบิด

วิธีที่ ๓ เมื่อฝ่ายตรงข้ามหลุดรอดจากการดำเนินการ ๒ วิธีแรกจะต้องมีการปฏิบัติการในทะเลเปิด (Open Ocean Operations) ด้วยการส่งกองเรือใหญ่ออกค้นหา ไล่ล่า ทำลาย เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ เรือผิวน้ำ เรือดำน้ำ ขนาดใหญ่ และอากาศยานที่ใช้ในการปฏิบัติการทางเรือ แบบต่าง ๆ

วิธีต่อไป คือ การปะทะเฉพาะตำบลที่ (Local Engagement) เป็นการควบคุมทะเล เพื่อใช้เป็นเส้นทาง คมนาคมในการลำเลียงขนส่งสินค้า ยุทโธปกรณ์ หรือ กำลังทหาร เป็นการคุ้มกันกระบวนเรือลำเลียงเพื่อให้

เดินทางถึงจุดหมาย เครื่องมือรบ เรือดำน้ำ เรือผิวน้ำ และกำลังอากาศนาวิ ส่วนอีกวิธีเรียกการปฏิบัติการ ส่วนหน้า (Forward Operations) เป็นการปฏิบัติเชิงรุกในการริเริ่มโจมตีฝ่ายตรงข้ามก่อน เพื่อชิงความได้เปรียบ ทั้งนี้การดำเนินการอาจใช้การปฏิบัติในลักษณะ การรบแตกหัก (Decisive Battle) ณ แหล่งกำเนิดฝ่ายตรงข้าม เป็นการปฏิบัติที่ต้องใช้กำลังทางเรือเป็นจำนวนมาก ซึ่งเรือดำน้ำมักได้รับบทบาทเป็นกำลังส่วนล่วงหน้า (Advanced Force) ในการหาข่าว เตรียมการในการเข้าตีของกำลังหลัก รวมทั้งดักโจมตีกำลังฝ่ายตรงข้ามที่หลุดรอดออกมา

๓.๓ การปฏิเสธการใช้ทะเลของฝ่ายตรงข้าม

ในการทำสงครามทางเรื่อนั้น นอกจากการให้ตี ซึ่งการควบคุมทะเลตามที่ต้องการแล้วในกรณีที่ต้องการลด ศักยภาพเศรษฐกิจการค้าและอื่น ๆ ที่มีผลต่อศักดิ์สงคราม หรือตัดเส้นทางหลักในการส่งกำลังบำรุง การขนส่งลำเลียง ที่มีผลต่อการแพ้ชนะสงครามของฝ่ายตรงข้ามรวมทั้งใน

เรือดำน้ำขนาดธรรมดา ชั้น ๒๐๙ กองทัพเรือเกาหลีใต้

กรณีที่ฝ่ายเราไม่สามารถรักษาระดับการควบคุมทะเลไว้ตามที่ต้องการได้ การปฏิเสธการใช้ทะเลของฝ่ายตรงข้าม (Sea Denial) ไม่ให้ใช้ทะเลที่เราควบคุม หรือมีเสรีภาพในการใช้ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ เป็นสิ่งที่จะต้องกระทำ เช่น การทำสงครามการค้าและการปฏิบัติการอื่น ๆ ของเรือดำน้ำเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ ๒ เป็นต้น การปฏิเสธการใช้ทะเลดังกล่าวเป็นการทำสงครามลักษณะอสมมาตร (Asymmetric Warfare) ที่นิยมใช้เรือดำน้ำ

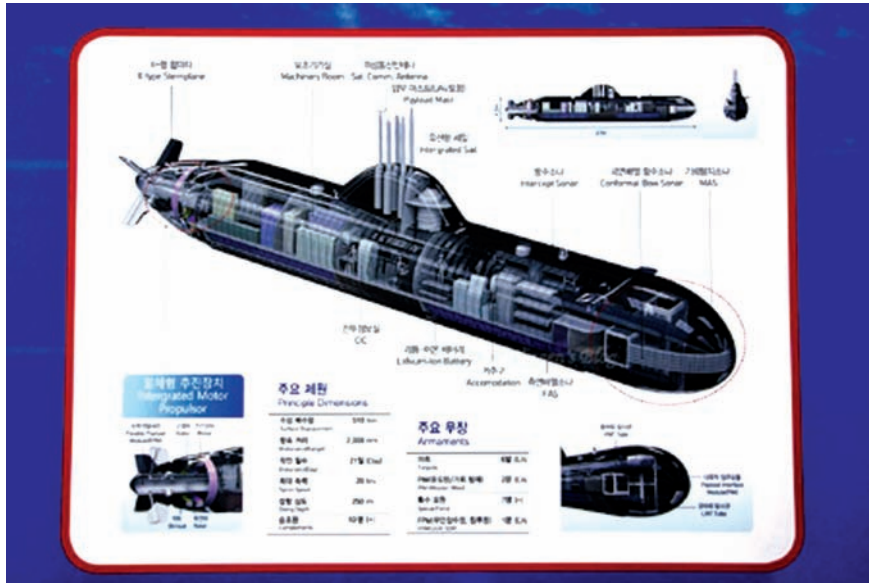
๓.๔. แนวทางการใช้งานและขนาดเรือดำน้ำที่เหมาะสมของกองทัพเรือไทย

จากการที่พยายามให้มองเห็นภาพลักษณะทางภูมิศาสตร์ และความลึกน้ำของอ่าวไทย วิธีการปฏิบัติเพื่อให้ได้มา ซึ่งการควบคุมทะเลและการปฏิเสธการใช้ทะเลของฝ่ายตรงข้าม และคงทราบดีว่าหากสมุททานุภาพทางกายภาพยังไม่มีเปลี่ยนแปลง เส้นทางทางการค้าเชิงขนส่งทางทะเลในอ่าวไทยยังเป็นเส้นทางเดียวที่เปรียบเสมือนเส้นโลหิตในการหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจการค้าความเป็นอยู่ของประชาชน การแพ้ชนะของการปฏิบัติการทหารเป็นส่วนรวม รวมทั้งความอยู่รอดและขีดความสามารถการรบต่อเนื่องของกำลังที่ปฏิบัติการบนบก

หากเกิดสงครามไม่ว่าคู่ต่อสู้จะเป็นใครที่มีชายฝั่งทะเลอ่าวไทยจะเป็นพื้นที่สำคัญ (Vital Area) ที่กำลังทางเรือจะต้องควบคุมทะเลให้ฝ่ายเราสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา พื้นที่ปฏิบัติการทางเรือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านี้จะใช้เฉพาะอ่าวไทยไม่ได้ ต้องไกลออกไปไม่มีกำหนดตามความจำเป็นของยุทธวิธี และบางครั้งหากต้องทำสงครามการค้าตัดรอนเส้นทางทางการค้าขายของฝ่ายตรงข้าม หรือต้องการตัดเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงการทำสงครามของเขาจะต้องส่งกำลังออกไปปฏิบัติการ ณ น่านน้ำของเขาหรือตามเส้นทางทางการค้าที่สำคัญด้วย ดังนั้นทุกท่านคงเห็นพ้องด้วยกันว่าแม้เราจะสร้างกองทัพเพียงแค่ป้องกันตัว แต่เราก็ต้องมีเครื่องมือรบในทางลึกลงอ่าวไทยด้วย และเครื่องมือรบในทะเลที่โลกรู้จักใช้เป็นมิติที่ ๒ คือเรือดำน้ำนี้เป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการปฏิบัติการดังกล่าว เนื่องจากคุณสมบัติประจำตัวที่ตรวจจับยาก มีความทน (Endurance) ระยะปฏิบัติการไกล ระบบอาวุธไม่ด้อยกว่าเรือผิวน้ำ และปฏิบัติการได้ทุกกาลอากาศ

มาถึงจุดนี้คงสรุปให้เห็นได้แล้วว่า แม้เรือดำน้ำขนาดเล็ก ระบายขับน้ำประมาณไม่เกิน ๕๐๐ ตัน จะเหมาะสมกับอ่าวไทย แต่การปฏิบัติการทางเรือของไทยจะต้องมีการปฏิบัติการในทะเลลึกออกไปอีกตามสถานการณ์ และ

KS 500 A เป็นเรือดำน้ำขนาดเล็กในโครงการ กองทัพเรือเกาหลีใต้

เรือดำน้ำมีความจำเป็นในแทบทุกสาขาการปฏิบัติ แม้กระทั่งการวางทุ่นระเบิดทางรุก การลาดตระเวนหาข่าวในพื้นที่ฝ่ายตรงข้าม หรือการปฏิบัติการพิเศษรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสภาพการปฏิบัติแบบนั้นจะต้องใช้เรือที่ใหญ่กว่า ทั้งนี้ อย่างไรก็ตามก็ลักษณะการปฏิบัติการดังกล่าวของกองทัพเรือในประมาณ ๒๐ ปีข้างหน้า อย่างมากไม่น่าจะเกิดการปฏิบัติลักษณะกองทัพเรือภูมิภาค (Regional Navy) ซึ่งเรือดำน้ำขนาดธรรมดาจะวางขีปนาวุธประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ตัน น่าจะเพียงพอ ดังนั้นเรือดำน้ำที่เหมาะสมซึ่งกองทัพเรือควรมีไว้ประจำการ คือ เรือทั้งสองขนาด

สำหรับแนวความคิดในการใช้งานเรือทั้งสองแบบ เรือขนาดเล็กนอกจากใช้ตามกิจปกติของเรือดำน้ำในอ่าวไทย ควรใช้เป็นเรือฝึก ทั้งการฝึกกำลังพลเรือดำน้ำเบื้องต้น และเป็นฝ่ายตรงข้ามสมมุติในการฝึกยุทธวิธีด้วย รวมทั้งอาจประยุกต์ใช้แนวความคิดของกองทัพเรือโคลัมเบียที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามภัยคุกคามสมัยใหม่ (กองทัพเรือโคลัมเบียได้ซื้อต่อเรือดำน้ำ U - 206 A ที่เดิมเยอรมนีจะขายให้ กองทัพเรือไทย) ส่วนเรือดำน้ำขนาดธรรมดาควรใช้ตามกิจปกตินอกอ่าวไทย

และในพื้นที่ที่มีความลึกเกินน้ำลึกเฉลี่ย ๔๕ เมตร ซึ่งมีประมาณร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมดในอ่าวไทย

๔. ข้อเสนอแนะ

สุดท้ายนี้ มีสิ่งที่อยากจะกล่าว ๒ ประการ คือ ประการแรกหวังว่าแม้จะแฝงด้วยวิชาการแต่บทความนี้คงทำความเพลิดเพลินให้ท่านผู้อ่านได้บ้าง ไม่น่าเบื่อจนเกินไป และอีกประการใคร่ขอเสนอแนะว่า แม้บทความนี้การเขียนตั้งใจว่าจะไม่ใช่ตระการความคิดเรื่องงบประมาณมาคำนึงถึง แต่ถ้าสมมุติว่ามีความต้องการเรือทั้งสองขนาด ๆ ละ ๔ ลำ พร้อมกัน คาดว่าคงใช้งบประมาณราว ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งคงเป็นไปได้ จึงเสนอขอให้เป็น ๔ ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกนับตั้งแต่บัดนี้เตรียมสถานที่และสิ่งอุปกรณ์ยุทธโธปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนด้านกำลังพล ขั้นที่ ๒ เป็นการจัดหาเรือขนาดเล็กจะวางขีปนาวุธประมาณ ๕๐๐ ตัน จำนวน ๔ ลำ ขั้นที่ ๓ จัดหาเรือขนาดธรรมดาจะวางขีปนาวุธประมาณ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ตัน จำนวน ๒ - ๔ ลำ ตามสถานการณ์งบประมาณส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการจัดหาที่เหลือ

